

*Pool of Peace
(Spanbroekmo-
lenkrater) nabij
leper.*

foto F.H. Kistenkas

EU Houtverordening

Sinds 3 maart van dit jaar is de Europese Houtverordening (EU Timber Regulation nr. 995/2010, alom afgekort tot EUTR) van kracht. Op het eerste gezicht lijkt dat op een nutteloze doublure van de reeds bekende certificeringssystemen van FSC en PEFC. Het gaat immers om de handel in illegaal hout tegen te gaan. In essentie beogen al deze stelsels duurzame bosbouw te bevorderen: sustainable forestry.

Met het FSC- of PEFC-keurmerk voldoe je evenwel niet automatisch aan de eisen van de Europese houtverordening. Deze oude vertrouwde certificeringssystemen zijn niet hetzelfde als het nieuwe EU-stelsel van zorgvuldigheidseisen (due diligence). Dat komt simpelweg omdat FSC en PEFC privaatrechtelijke systemen zijn uit de koker van een NGO, terwijl de Europese houtverordening een publiekrechtelijke regeling is van de Europese wetgever. De privaatrechtelijke certificaten kunnen wel zijdelings meegenomen worden en een onderdeel zijn van het publiekrechtelijke stelsel van zorgvuldigheidseisen, maar ze zijn niet hetzelfde en komen uit juridisch gescheiden werelden.

Het privaatrecht van private organisaties staat los van het publiekrecht van overheden. Dat klinkt allemaal vreemd en gekunsteld, maar dat is het niet. We zijn dat eigenlijk al gewend in het groene milieurecht. Een succesvolle sturingsmix bestaat uit communicatieve, economische en juridische sturing en die juridische sturing kun je dan weer opsplitsen in privaatrechtelijke sturing en publiekrechtelijke sturing. Zo zijn soms ook de mooiste natuurgebieden dubbel beschermd: niet alleen publiekrechtelijk zoals Natura 2000 of EHS, maar ook privaatrechtelijk zoals via erfpacht of natuurpachtovereenkomsten.

In sommige landen heb je ook nog auteursrechtelijke bescherming van het landschap zoals bijvoorbeeld het privaatrechtelijke panoramarecht in België en Frankrijk. De hier boven afgebeelde foto van een van de laatst overgebleven bomkraters uit de Mijnslag uit 1917 (Eerste Wereldoorlog, nabij het Westvlaamse leper) toont een stukje zwaar beschermd landschap dat zowel publiekrechtelijk maar ook nog eens privaatrechtelijk beschermd wordt door auteursrecht, erf-pachtachtige constructies en (Engels) eigendomsrecht. De jurist kijkt daar niet van op en het is ook bestuurskundig goed verdedigbaar om een veelkleurige sturingsmix in te zetten om een gemeenschappelijk behoudsdoel te bereiken. Illegale houtkap bestrijden langs zowel publiekrechtelijke als privaatrechtelijke weg is dus niet per definitie verwerpelijk. Integendeel zelfs. Het kan zeer goed uitpakken. Overigens zal het in Nederland doorgaans niet moeilijk zijn om de legaliteit van de houtoogst aan te tonen. We hebben immers de kapmelding uit de Boswet via Dienst Regelingen, de omgevingsvergunning, het beheerplan en de ontheffing uit de Flora- en faunawet (Ffw). Ik zou aan dat rijtje trouwens nog de 'positieve afwijzing' willen toevoegen: Dienst Regelingen bericht schriftelijk dat geen Ffw-ontheffing nodig is.

Fred Kistenkas, Alterra en Wageningen Universiteit